

Kategorizácia syntetických zemetrasení pomocou strojového učenia

Vypracoval : Jakub Parada

Vedúci projektu : doc. RNDr. František Gallovič, Ph.D

Pracovisko : Katedra geofyziky

Ukončenie projektu : 30.6.2022

1 Abstrakt

Tektonické zemetrasenia predstavujú dominantný a často aj deštruktívny zdroj seizmických vĺn. Z toho plynie potreba dobre pochopiť procesy odohrávajúce sa v seizmickom ohnisku, kde dochádza k vzájomnému posuvu (sklzu) horninových blokov pozdĺž aktívnych zlomov. Tento proces je z fyzikálneho hľadiska riadený trením. Úloha, kedy sa pre predpokladaný model trenia snažíme určiť jeho parametre a predpätie na zlome pomocou modelovania nameraných seizmogramov sa nazýva dynamická sklzná inverzia.

Spojitosť medzi parametrami a seizmogramami je silne nelineárna, čo robí z dynamických inverzií výpočetne enormne náročnú úlohu, obzvlášť pokiaľ je formulovaná rigorózne v bayesovskom formalizme (Gallovič a kol., 2019). Štandardne používané metódy typu Markov Chain Monte Carlo nemôžu štartovať z čisto náhodných modelov, ale iba z takých, ktoré minimálne vedú k šíriacej sa trhline po zlomovej ploche, prípadne k základnému vystihnutiu nameraných seizmogramov. Je teda nutné pred samotnou inverziou roztriediť (kategorizovať) možné modely na vhodné a nevyhovujúce, a to napríklad pomocou metód strojového učenia a neurónových sietí. Práca by sa inšpirovala nedávno publikovaným článkom Ahamed a Daub (2021).

Metódy strojového učenia vedia veľmi dobre modelovať nelineárne závislosti, vďaka čomu vedia veľmi dobre identifikovať komplexné závislosti v množine dát. V tejto práci skúsime viaceré metódy strojového: Neurónové siete, kombinácie rozhodovacích stromov (Gradient boosted decision trees, Random forest classifier).

V tejto práci boli využité metódy strojového učenia z knižnice scikit-learn, verzie 1.0.1 pre jazyk Python 3.9+

2 Dataset

Náš dataset obsahuje 3600 modelov zemetrasení, teda počiatkové parametre:

```
#Nucl_X Initial_stress Strength_excess Dc_0 Dc_Rate
```

a výsledky dynamických simulácií šírenia trhliny:

```
Seismic_Moment Ruptured_Area Rupture_velocity Stress_drop E_g E_r
```

V tejto práci sa zameriavame len na klasifikáciu zemetrasení v závislosti od **Ruptured_Area**, konkrétne za úspešné považujeme len tie modely prasknutia zlomu ktoré majú veľkosť **Ruptured_Area** aspoň 95% maxima.

Ukážka reálnych dát z datasetu:

#Nucl_X	Initial_stress	Strength_excess	Dc_0	Dc_Rate
1000.	0.05	0.01	0.1	0.0
1000.	0.05	0.01	0.1	0.03
1000.	0.05	0.01	0.1	0.06
1000.	0.05	0.01	0.1	0.09

Seismic_Moment	Ruptured_Area	Rupture_velocity	Stress_drop	E_g	E_r
0.99035E+18	0.80780E+08	0.32727E+04	0.56912E+07	0.53267E+14	0.33595E+14
0.12659E+18	0.16810E+08	0.27505E+04	0.87240E+07	0.12186E+14	0.48337E+13
0.39177E+17	0.50900E+07	0.34148E+04	0.19129E+08	0.69627E+13	0.45870E+13
0.31950E+17	0.38300E+07	0.35088E+04	0.22469E+08	0.66940E+13	0.43700E+13

Pre potreby strojového učenia sú hodnoty v datasete normalizované pomocou

`sklearn.preprocessing.MinMaxScaler()`, pre klasifikačné metódy sú hodnoty v stĺpci **Ruptured_Area** nahradené 0 ak daný model šírenia považujeme za neúspešný, 1 ak ho považujeme za úspešný.

3 Metódy strojového učenia

3.1 MLP Classifier

Multi-layer Perceptron (odteraz MLP) je typ feed forward neural netowku pozostávajúceho zo vstupnej, skrytých a výstupnej vrstvy. Vrstvy sa skladajú z neurónov, ktoré sú napojené na všetky neuróny v predošlej a nasledujúcej vrstve. Výpočet prebieha dosadením vstupných dát do neurónov vstupnej vrstvy a potom postupným rátaním hodnôt v ďalších vrstvách. Pri tréningu sme použili nasledovné parametre:

hidden_layer_sizes	(32, 32, 32, 32)
activation	'tanh'
solver	'adam'
alpha	0.01
learning_rate_init	0.001
max_iter	600
random_state	69
tol	0.0001
max_fun	15000

Zvyšné parametre boli ponechané ako default z knižnice scikit-learn.

3.2 Random forest Classifier

Random forest Classifier je Classifier, ktorí používa viacej slabých Classifierov, v tomto prípade Decision trees ktoré skombinuje a tým vznikne lepší Classifier. Pri tréningu sme použili nasledovné parametre:

n_estimators	200
criterion	'gini'
max_depth=10	10
min_samples_split	2
min_samples_leaf	1
random_state	69

Zvyšné parametre boli ponechané ako default z knižnice scikit-learn.

3.3 Gradient Boosting Classifier

Gradient Boosting Classifier podobne ako Random Forest kombinuje viacero slabých Classifierov, ale v aditívnom štýle, teda pri tréningu sú slabé Classifiere trénovaná postupne s tým že neskoršie sa učia na chybách predošlých. Pri tréningu sme použili nasledovné parametre:

loss	'exponential'
learning_rate	0.1
n_estimators	200
criterion	'friedman_mse'
min_samples_split	2
max_depth	3
min_samples_leaf	1
random_state	69
tol	1e-4

Zvyšné parametre boli ponechané ako default z knižnice scikit-learn.

3.4 MLP regressor

MLP regressor funguje rovnako ako Classifier, ale na rozdiel od Classifiera predpovená jedno číslo - veľkosť praskliny. Pri tréningu sme použili nasledovné parametre:

hidden_layer_sizes	(64, 64, 64, 64)
activation	'tanh'
solver	'lbfgs'
alpha	0.01
learning_rate_init	0.001
max_iter	10000
random_state	69
tol	1e-7
max_fun	50000

Zvyšné parametre boli ponechané ako default z knižnice scikit-learn.

4 Výsledky

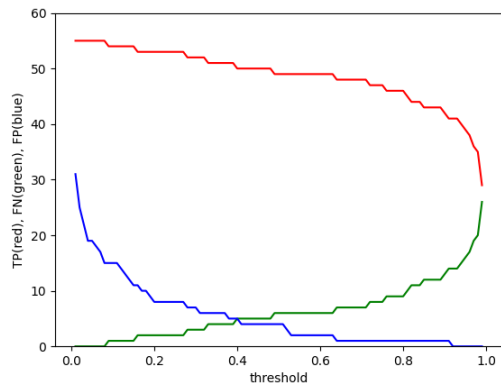
V nasledovnej tabuľke sú zhrnuté výsledky tréningu. Vstupný dataset sme rozdelili na tréningovú množinu s 2880 modelmi zemetrasení a testovaciu s 720 modelmi. V prípade regresoru sme číselný výstup klasifikovali ručne porovnaním s 0.95 násobku najväčšieho vydeného prasknutia a v prípade Classifierov sme zvolili threshold na binarizáciu ako 0.5. V nasledovnej tabuľke TP znamená true positive, FN false negative, FP false positive a TN je true negative. Precision sa počíta ako $\frac{TP}{TP+FP}$, recall ako $\frac{TP}{TP+FN}$, f1 ako $\left(\frac{Recall^{-1}+Precision^{-1}}{2}\right)^{-1}$ a accuracy ako $\frac{TP+TN}{TP+FN+FP+TN}$.

MLP Classifier		Random forest Classifier		Gradient Boosting Classifier		MLP regressor	
TP:	49	TP:	45	TP:	48	TP:	50
FN:	6	FN:	10	FN:	7	FN:	5
FP:	4	FP:	1	FP:	1	FP:	14
TN:	661	TN:	664	TN:	664	TN:	651
precision:	0.9245	precision:	0.9783	precision:	0.9796	precision:	0.7813
recall:	0.8909	recall:	0.8182	recall:	0.8727	recall:	0.9091
f1:	0.9074	f1:	0.8911	f1:	0.9231	f1:	0.8403
accuracy:	0.9861	accuracy:	0.9847	accuracy:	0.9889	accuracy:	0.9736

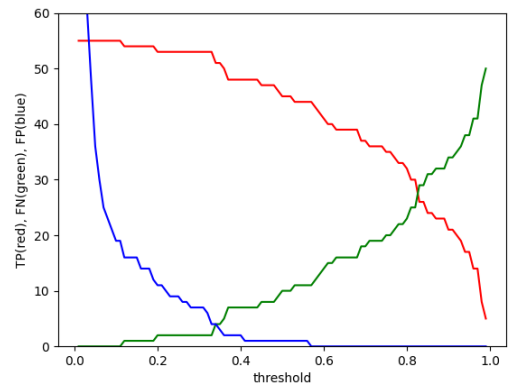
Thresholdy sa dajú voliť aj iné v závislosti od toho ktorý typ chýb chceme minimalizovať. Na Obr. 1 je znázornené ako sa menia kvantily TP, FN, FP v závislosti od thresholdu. Všetky modely sa trénovaly niekoľko sekúnd až minút a predikcie sú skoro okamžité.

Skúmaním rôznych techník strojového učenia sme vyvodili nasledovné závery:

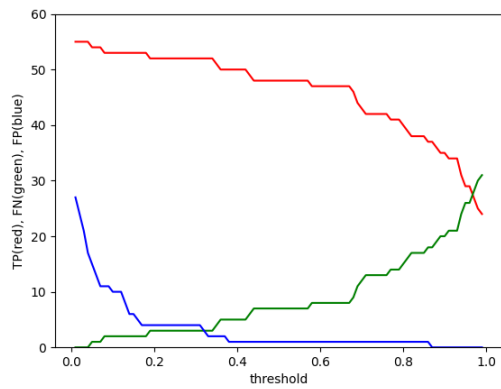
1. Metódy strojového učenia sa dajú použiť na rýchlu klasifikáciu veľkosti prasknutej plochy zemetrasení či na predpovedanie jej veľkosti z malého počtu parametrov.
2. Stačí používať malé modely na dosiahnutie relatívne vysokej presnosti.

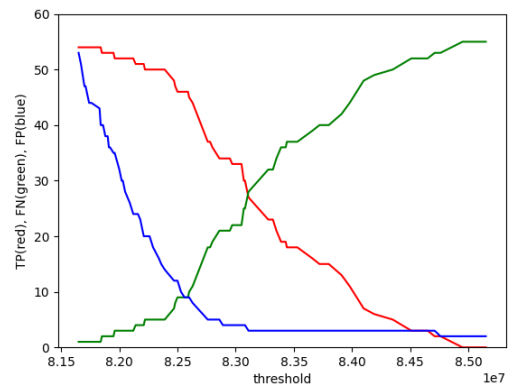
(a) MLP Classifier

(b) Random forest Classifier

(c) Gradient Boosting Classifier

(d) MLP regressor

Obr. 1: Porovnanie rôznych thresholdov

5 Zdroje

- [1] <https://scikit-learn.org/stable>
- [2] Ahamed, S., and E. G. Daub (2021). Application of machine learning techniques to predict rupture propagation and arrest in 2-D dynamic earthquake simulations, *Geophys. J. Int.* 224, 1918–1929
- [3] Gallovič, F., Valentová, L., Ampuero, J.-P., Gabriel, A.-A. (2019). Bayesian Dynamic Finite-Fault Inversion: 1. Method and Synthetic Test, *J. Geophys. Res. Solid Earth* 124, 6949-6969.
- [4] Premus, J., Gallovič, F., Hanyk, L., Gabriel, A.-A. (2020). FD3D_TSN: Fast and simple code for dynamic rupture simulations with GPU acceleration, *Seism. Res. Lett.* 91, 2881-2889.